

Briselē, 2022. gada 3. jūnijā
(OR. fr, en)

9524/1/22
REV 1

RECH 305
COMPET 405
RELEX 696
DEVGEN 102

PIEZĪME

Sūtītājs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja (I)
Saņēmējs:	Padome
lepr. dok. Nr.:	9163/22
Temats:	Secinājumi par vērtībām un principiem starptautiskajai sadarbībai pētniecības un inovācijas jomā <i>apstiprināšana</i>

I. IEVADS

1. Gatavojoties Konkurētspējas padomei, kas paredzēta 2022. gada 10. jūnijā, tika sagatavoti Padomes secinājumi par principiem un vērtībām starptautiskajai sadarbībai pētniecības un inovācijas jomā. Šis secinājumu projekts ir saistīts ar 2021. gada 28. septembra secinājumiem "Globālā pieeja pētniecībai un inovācijai – Eiropas stratēģija starptautiskai sadarbībai mainīgā pasaulē" ¹, kurā dalībvalstis un Komisija tika aicinātas iesaistīties kopizstrādes procesā, lai vēl vairāk pilnveidotu Savienības svarīgākos principus un vērtības starptautiskajai sadarbībai pētniecības un inovācijas jomā.

¹ 12301/21.

2. Šie secinājumi izriet arī no Padomes Ieteikuma (ES) 2021/2122 par Eiropas pētniecības un inovācijas pakto ², kurā dalībvalstīm ieteikts ciešā sadarbībā ar ieinteresētajām personām piemērot vērtību un principu kopumu attiecībā uz pētniecību un inovāciju Savienībā.
3. Šajos secinājumos ir sīki izklāstītas vērtības un principi, ar kuriem 2022. gada 8. marta sanāksmē tika iepazīstināti par pētniecību atbildīgie ministri saistībā ar Marseļas deklarāciju par starptautisko sadarbību pētniecības un inovācijas jomā. Tajos jo īpaši tiek aicināts uz daudzpusēju dialogu ar Savienības galvenajiem starptautiskajiem partneriem, pamatojoties uz šīm vērtībām un principiem.
4. Turklāt secinājumiem ir pievienots Padomes paziņojums (dok. 9524/22 ADD 1) par Krievijas militārās agresijas pret Ukrainu ietekmi uz pētniecību un inovāciju. Tā kā starptautiskās sadarbības vērtību un principu laika dimensija atšķiras no laika prioritātēm saistībā ar konfliktu Ukrainā, tika uzskatīts par lietderīgu pieņemt atsevišķu paziņojumu par šo aktuālo tematu, vienlaikus uzsverot tā nozīmīgumu.

II. PAŠREIZĒJAIS STĀVOKLIS

5. Šīs piezīmes pielikumā izklāstītajā tekstā ir pārņemts dokumenta 9163/22 pielikumā izklāstītais teksts, ko Pastāvīgo pārstāvju komiteja apstiprināja 2022. gada 25. maijā. Komiteja nolēma šo secinājumu projektu nosūtīt Konkurētspējas padomei apstiprināšanai tās 2022. gada 10. jūnija sanāksmē.
6. Polijas delegācija paziņoja par nodomu Padomes protokolā iekļaut paziņojumu par secinājumu teksta angļu valodas redakcijas 8. punktā izmantotā jēdziena "gender" ("dzimums") interpretāciju (dok. 9524/22 ADD2).

² OV L 431, 2.12.2021.

III. NOBEIGUMS

7. Tāpēc Konkurētspējas padome tiek aicināta apstiprināt pielikumā izklāstītos secinājumus.
-

**PROJEKTS – Padomes secinājumi par vērtībām un principiem starptautiskajai sadarbībai
pētniecības un inovācijas jomā**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ATGĀDINOT

- savus 2021. gada 28. septembra secinājumus "Globālā pieeja pētniecībai un inovācijai – Eiropas stratēģija starptautiskai sadarbībai mainīgā pasaulē" ³, kuros tā noteica Savienības svarīgākos kopīgos principus un vērtības starptautiskajā sadarbībā pētniecības un inovācijas jomā un aicināja dalībvalstis un Komisiju iesaistīties kopizstrādes procesā, lai šos principus un vērtības vēl vairāk pilnveidotu;
- Padomes Ieteikumu (ES) 2021/2122 par Eiropas pētniecības un inovācijas pakto ⁴, kurā dalībvalstīm ieteikts ciešā sadarbībā ar ieinteresētajām personām piemērot kopīgu vērtību un principu kopumu attiecībā uz pētniecību un inovāciju Savienībā un šīs vērtības un principus veicināt to mijiedarbībā ar trešām valstīm, lai panāktu vienlīdzīgus konkurences apstākļus un kopīgus pamatnosacījumus;

³ 12301/21.

⁴ OV L 431, 2.12.2021.

Ievads

1. NORĀDA, ka starptautiskajai sadarbībai pētniecības un inovācijas jomā vajadzētu būt vērstai uz to, lai veicinātu demokrātiskās vērtības un sadarbību mieram, Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam mērķu sasniegšanu, piekļuvi visjaunākajām zināšanām, kā arī sadarbību starp talantiem, jo īpaši jauniem pētniekiem, un to mobilitāti pasaulē; ATGĀDINA, ka starptautiskā sadarbība pētniecības un inovācijas jomā ir nepieciešama, lai risinātu globālas problēmas, tā rada ekonomiskas iespējas izveidotajos, kā arī jaunietekmes tirgos un ļauj stiprināt Savienības globālo lomu, izmantojot zinātnes diplomātiju; AKCENTĒ, ka starptautiskajai sadarbībai pētniecības un inovācijas jomā ir izšķiroša nozīme, lai stiprinātu pētniecības un inovācijas ietekmi Savienības rīcībpolitiku izstrādē, atbalstīšanā un īstenošanā, un tai var būt nozīmīga loma vispārēju mērķu, jo īpaši vides un klimata mērķu, sasniegšanā; ATZĪST nozīmīgo lomu, kāda ir zinātnes diplomātijai, cita starpā Savienības kā uzticama globāla partnera ietekmes stiprināšanā zinātnes, tehnoloģiju un inovācijas jomās;
2. IZCEĻ pētnieku un cita pētniecībā un attīstībā nodarbinātā personāla, inovatoru, akadēmisko aprindu un studentu centienus sadarboties starptautiskā mērogā; PASVĪTRO, ka Komisijai un dalībvalstīm būtu jānodrošina iespēja brīvi strādāt ar saviem trešo valstu partneriem vidē, kuras pamatā ir principi un vērtības, kas ir kopīgi visiem dalībniekiem, lai nodrošinātu līdzsvarotu sadarbību; UZSVER, ka ir svarīgi ar koordinētu Eiropas pieeju atbalstīt augstākās izglītības iestādes, pētniecības infrastruktūras un tehnoloģiju infrastruktūras, kā arī pētniecību un tehnoloģiju veicošas organizācijas, lai panāktu līdzsvarotu un savstarpēji izdevīgu sadarbību, kas ir daļa no Savienības maigās varas un spējas noteikt standartus pasaules mērogā;
3. UZSVER, cik svarīga ir sadarbība pētniecības un inovācijas jomā ar valstīm, kas ir asociētas Savienības pētniecības un inovācijas pamatprogrammā, un ar valstīm, kurām ir ilgstošas attiecības ar Savienību, kā arī ar trešām valstīm, ar kurām tai ir kopīgi principi un vērtības, lai tos popularizētu starptautiskā līmenī saistībā ar globālo pieeju pētniecībai un inovācijai;

4. ATZĪMĒ, ka starptautiskā sadarbība pētniecības un inovācijas jomā vajadzības gadījumā no jauna jālīdzsvaro, pamatojoties uz savstarpīgumu un vienlīdzīgiem konkurences apstākļiem, ievērojot principu "tik atvērts, cik iespējams, tik slēgts, cik nepieciešams"; ATZĪMĒ principus un vērtības, kas tika izklāstītas 2022. gada 8. marta Marseļas ministru konferencē par vispārēju pieeju pētniecībai, inovācijai un augstākajai izglītībai, un AKCENTĒ, ka starptautiskā sadarbība pētniecības un inovācijas jomā būtu jāapsver, ņemot vērā Savienības principus un vērtības un Savienības stratēģiskās intereses, jo īpaši, lai veicinātu Savienības tehnoloģisko suverenitāti un Savienības stratēģisko autonomiju, vienlaikus saglabājot atvērtu ekonomiku;

Starptautiskās sadarbības pētniecības un inovācijas jomā principi un vērtības

5. ATZĪST zinātniskās pētniecības brīvību kā tiesības brīvi definēt pētniecības jautājumus, izmantot pārdomātas zinātniskās pētniecības metodes, apstrīdēt tradicionālās zināšanas un ierosināt jaunas idejas un teorijas; un ATBALSTA pētnieku tiesības publicēt, kopīgot, izplatīt un atklāti darīt zināmus šīs pētniecības rezultātus un datus, tostarp izmantojot apmācību un mācības, kā arī iesaistīties reprezentatīvās profesionālās vai akadēmiskās organizācijās, nenokļūstot neizdevīgā situācijā sistēmas, kurā viņi strādā, vai jebkādas cenzūras vai diskriminācijas dēļ;
6. UZSVER ētikas un integritātes nozīmi un MUDINA starptautiskajā zinātniskajā un akadēmiskajā sadarbībā ņemt vērā ētikas apsvērumus, cita starpā gadījumos, kad pētniecības darbs ir saistīts ar cilvēkiem un privātuma jautājumiem, izmēģinājumiem ar dzīvniekiem vai vides jautājumiem, tostarp izmantojot neatkarīgus un pārredzamus ētiskas salīdzinošās izvērtēšanas procesus; PASVĪTRO, ka pētniecības integritāte ietver uzticamības, godīguma, cieņas un atbildības elementus, lai pārredzamā un reproducējamā veidā iegūtu ticamus pētījumu rezultātus, novēršot pseidozinātņu un maldinošas informācijas izplatīšanos, veidojot un saglabājot uzticēšanos zinātnēi; AICINA Komisiju un dalībvalstis savu starptautisko sadarbību pētniecības un inovācijas jomā balstīt uz Eiropas Rīcības kodeksu par pētniecības integritāti;

7. IZCEĻ, pētniecības izcilību kā galveno starptautiskās sadarbības pētniecības un inovācijas jomā virzītājspēku; PASVĪTRO, ka pētniecības izcilība ir arī jānovērtē, ņemot vērā ētikas un integritātes principus, un tā būtu jāveicina ar brīvu un līdzsvarotāku pētnieku un zināšanu starptautisku apriti;
8. AICINA apkarot jebkādu diskrimināciju un MUDINA nodrošināt iekļautību un dzimumu līdztiesību, jo īpaši vienlīdzīgas iespējas karjerā un dzimumu dimensijas integrēšanu pētniecības un inovācijas darbībās;
9. MUDINA izmantot atvērto zinātni, lai nodrošinātu pētniecības rezultātu savstarpēju konsolidāciju un izplatīšanu, izmantojot sistēmas un stratēģijas, kas vērstas uz atklātu un tūlītēju piekļuvi zinātniskām publikācijām, kā arī pētniecības datu strukturēšanu, saglabāšanu un, ciktāl iespējams, atvēršanu vai kopīgošanu saskaņā ar atrodamiem, pieejamiem, savietojamiem un atkalizmantojamiem (*FAIR*) principiem, kā arī programmatūru un pirmkodus; ATBALSTA atvērtās zinātnes infrastruktūras, iedzīvotāju atklātu līdzdalību zinātniskajā procesā, saziņu ar sabiedrību un atvērtu inovāciju;
10. MUDINA Komisiju un dalībvalstis atbalstīt un veicināt intelektuālā un rūpnieciskā īpašuma tiesību vispārējās aizsardzības un piemērošanas uzlabošanu, kā arī privātuma un persondatu aizsardzību, lai veicinātu līdzsvarotu pieeju starp ieinteresēto personu interešu aizsardzību un zināšanu valorizācijas ekonomisko un sociālo ietekmi;
11. ATZĪST vērtības radīšanu un sociālo un ekonomisko ietekmi, kas izriet no fundamentāliem pētījumiem un zinātnes, tehnoloģijas un inovācijas, jo īpaši, lai risinātu sabiedrības problēmas, izmantojot produktus, pakalpojumus, procesus un risinājumus, kā arī zinātniskās atziņas, kas veicina uz pierādījumiem balstītas politikas veidošanu; PASVĪTRO, ka pētniecībai un inovācijai būtu jāveicina cilvēku un citu dzīvo būtņu labklājība – piemērojot ilgtspējīgu un savstarpēji cieņpilnu pieeju visai planētas videi un resursiem – , ekonomiskā un sociālā labklājība un zināšanu nodošana;

12. MUDINA uzņemties atbildību sociālajā un vides jomā un AICINA Komisiju un dalībvalstis savā starptautiskajā sadarbībā pētniecības un inovācijas jomā reaģēt uz sabiedrības vajadzībām, lai panāktu lielākus ieguvumus sabiedrībai un videi, un veicināt ieinteresēto personu, vietējo kopienu un iedzīvotāju līdzdalību politikas izstrādē un īstenošanā, stiprinot zinātnisko dialogu un saziņas pasākumus ar mērķi atbalstīt uzticēšanos zinātnei un inovācijai un iesaistīšanos tajā; MUDINA uz solidaritāti un partnerībām, jo īpaši ar valstīm ar zemiem un vidējiem ienākumiem, un ATZĪMĒ, ka starptautiskā sadarbība pētniecības un inovācijas jomā ir arī svarīgs instruments, kas veicina uz zināšanām balstītas ekonomikas attīstību un stiprināšanu šajās valstīs;
13. ATZĪST riska pārvaldības un drošības nozīmi; IESAKA Komisijai un dalībvalstīm veikt pasākumus, lai vērstos pret ārvalstu iejaukšanos un pārvaldītu riskus, kas saistīti ar starptautisko sadarbību pētniecības un inovācijas jomā, vienlaikus nodrošinot atbilstīgus piesardzības pasākumus attiecībā uz Savienības drošību un aizsargājot intelektuālā un rūpnieciskā īpašuma tiesības, noteikumus par privātuma aizsardzību, persondatus un infrastruktūras; AICINA Komisiju un dalībvalstis izmantot un turpināt pilnveidot labo praksi, kas apzināta, piemēram, Komisijas dienestu darba dokumentā "Cīņa pret ārvalstu iejaukšanos pētniecībā un inovācijā"⁵, lai atbalstītu tās īstenošanu;

Virzībā uz daudzpusēju dialogu par principiem un vērtībām starptautiskajā sadarbībā pētniecības un inovācijas jomā ar svarīgākajiem starptautiskajiem partneriem

14. AICINA Savienības svarīgākos partnerus starptautiskajai sadarbībai pētniecības un inovācijas jomā iesaistīties daudzpusējā dialogā ar Savienību, pamatojoties uz šiem principiem un vērtībām, jo īpaši, lai veicinātu stabilu un kopēju sistēmu līdzsvarotai un savstarpēji izdevīgai starptautiskai sadarbībai pētniecības un inovācijas jomā miermīlīgiem mērķiem, izveidotu kopēju pamatu principu un vērtību ievērošanai, veicinātu vienlīdzīgu konkurences apstākļu radīšanu, stiprinātu solidaritāti ar valstīm ar zemiem un vidējiem ienākumiem un sadarbotos, lai apkarotu jebkādu ārvalstu iejaukšanos pētniecībā un inovācijā;

⁵ 5396/22.

15. AICINA Komisiju koordinētas pieejas ietvaros starp Savienību un tās dalībvalstīm sagatavot šo daudzpusējo dialogu, izmantojot pastāvīgo EPT foruma apakšgrupu globālai pieejai pētniecībai un inovācijai.
-